

Financed from EWBF by a contribution from the EU IPA Multi-Beneficiary Programme for Albania, Bosnia and Herzegovina, the former Yugoslav Republic of Macedonia, Kosovo*, Montenegro and Serbia

Western Balkans Investment Framework Infrastructure Project Facility Technical Assistance 4 (IPF 4)

TA2012054 R0 WBF

**Preliminary Design and Feasibility Study with
EIA for construction of Highway E-80 in Serbia
(SEETO Route 7): from Kosovo* (administrative
crossing Merdare) to Niš via Prokuplje bypass,
section Niš-Pločnik**

WB13-SER-TRA-01

PRELIMINARY DESIGN STAKEHOLDER ENGAGEMENT PLAN

1.Novembar 2017. godine

COWI | IPF

European Western Balkans Joint Fund (EWBF)

Western Balkans Investment Framework (WBIF)

Infrastructure Projects Facility

Technical Assistance 4 (IPF 4)

Infrastructures: Energy, Environment, Transport and Social

TA 2012054 R0 WBF

**Preliminary Design and Feasibility Study with
Environmental and Social Impact Assessmnet for
construction of Highway E-80 in Serbia
(SEETO Route 7)**

WB13-SER-TRA-01

PRELIMINARY DESIGN

Stakeholder Engagament Plan

XX-XX-2016

The technical assistance operation is financed under the Western Balkans Investment Framework (WBIF) which is a joint initiative of the EU, International Financial institutions, bilateral donors and the governments of the Western Balkans which supports socio-economic development and EU accession across the Western Balkans through the provision of finance and technical assistance for strategic investments, particularly in infrastructure, energy efficiency and private sector development.

Disclaimer: *The authors take full responsibility for the contents of this report. The opinions expressed do not necessarily reflect the view of the European Union or the European Investment Bank*

Document no. WB13-SER-TRA-01_ Environmental and Social Impact Assessment Study

Version 1

Date of issue 01.11.2017

Sadržaj

1. UVOD I OPIS PROJEKTA	1
1.1 Pozadina uključivanja zainteresovanih strana	1
1.2 Opis Projekta I ciljevi	2
2. CILJEVI SEP-a	4
3. PRAVNI OKVIR I ZAHTEVI	6
3.1 Nacionalno zakonodavstvo u vezi sa javnim konsultacijama i uključivanjem zainteresovnaih strana	6
3.2 EBRD Zahtevi	7
3.3 Razlike između nacionalnih zahteva i zahteva EBRD-a	9
3.4 Standardi projekta	9
4. PRETHODNO UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA PO FAZAMA	10
ESIA FAZA	10
4.1 Faza 1: Predbuhvatana Faza	10
4.2 Faza 2: Alternative/Finese u izboru trase	10
4.3 Faza 3: ESIA – Obuhvat studije	11
4.4 Faza 4: Glavna faza izrade ESIA	11
4.5 Javne konusltacije u Prokuplj	13
4.6 Rezultati glavne ESIA faze u Prokuplju	14
4.7 Ograničenja	16
4.8 Javne konsultacije u opštini Merošina	16
4.9 Ishod konsultacija tokom uključivanja strana u okviru glavne ESIA faze u Merošini	18
4.10 Uključenje kroz rodnu prizmu	20
4.11 Razgovori sa ženama u focus grupama	21
4.12. Fokus grupe u Prokuplju	21
4.13 Fokus grupe u Merošini	22
4.14 Metod ocena i rezultati ocene	23
5. IDENTIFIKACIJA ZAINTERSOVANIH STRANA I NJIHOVA ANALIZA	25
5.1 Identifikacija zainteresovanih strana	25
5.2 Analiza zainteresovanih strana	26

6. UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA I PROGRAM OBJAVLJIVANJA INFORMACIJA	30
6.3 CONSTRUCTION	1
7. MEHANIZAM ZA REŠAVANJE PO PRITUŽBAMA	1
8. MONITORING AKTIVNOSTI UKLJUČIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA	3

Annexes

Annex 1 Xxxxxx

Skraćenice

Akronimi

- EBRD – Evropska Banka za Obnovu I Razvoj
EIB – Evropska Investiciona Banka
ESAP – Akcioni Plan za Zaštitu životne sredine I socijalna pitanja
ESIA – Studija procene uticaja na društvo I životnu sredinu
MF – Ministarstvo finansija
MoCTI –Ministarstvo građevine, saobraćaja I infrastrukture
PERS – Javno Preduzeće Putevi Srbije
PR – Zahtevi tokom izvršenja
RAP – Akcioni Plan Raseljavanja

POPIS TABELA

Tabela 1: ESIA Faza	4
Tabela 2: Period izgradnje	4
Tabela 3: Faza upotrebe	5
Table 4: Materijal korišćen tokom javnih konsultacija	12
Table 5: Stakeholder groups present at Prokuplje	13
Table 6: Prisutne grupe tokom konsultacija u Merošini	16
Tabela 7: Republički nivo	26
Tabela 8: Zainteresovne strane ana regionalnom i loklanom nivou	26
Tabela 9: Lista eksternih zainteresovanih strana koji utiču na projekta, položaj trase i izgradnju	27
Tabela 10: Stanovništvo i privrednici pod uticajem	27
Tabela 11: Ostale zainteresovane strane	28
Tabela 12: Efikasnost uključivanja i primer upitnika za ocenu	3

List of figures

Objekat 1: EBRD Pogled na uključivanje zainteresovanih strana	2
Objekat 2: EIB pogled na uključivanje zainteresovanih strana	2
Slika 3: Područje Projekta	3
Slika 4: Slike sa sastanka	13
Slika 5: Mapiranje problema	14
Slika 6: Slike sa javnih konsultacija u Merošini	17
Slika 7: Mapa problema u Merošini	20
Slika 8: Slika popunjenoj postera za ocenu sastanka	24
Slika 9: Dijagram procene rizika od zainteresovanih strana	25

1. UVOD I OPIS PROJEKTA

1.1 Pozadina uključivanja zainteresovanih strana

Ovaj dokument predstavlja Plan uključivanja zainteresovanih strana () pripremljen da identificuje sve važne zainteresovane strane, definiše načine komunikacije i planove u toku projektovanja, izgradnje i upotrebe Autoputa E-80 u Srbiji (SEETO Ruta 7): Od Niša preko Obilaznice oko Prokuplja do Pločnika (u daljem tekstu: Projekat).

Ovim planom se teži ka definisanju tehnički i kulturološki adekvatanog pristupa konsultacijama i javnoj objavi ovog dokumenta. Glavni cilj je da se obezbedi blagovremena i adekvatna informisanost projektom pogodenog stanovništva i drugih zainteresovanih strana kako bi ovim grupama bila pružena dovoljno mogućnosti da izraze svoje mišljenje i zabrinutosti koje mogu uticati na odluke povodom Projekta. Ovaj plan je tako osmišljen da omogući inkluziju ranjivih grupa sa rodno osjetljivim pristupom.

Uključivanje zainteresovanih strana je ključni element svakog procesa. On dozvoljava interakciju sa postupkom donošenja odluka, dozvoljava zainteresovanim stranama da iskažu svoje zabrinutosti, omogućava prioretizaciju socijalnih i ostalih uticaja i pomaže u osmišljavanju adekvatnih mera ublažavanja srazmerne obimu uticaja.

Uključivanjem zainteresovanih strana povećava se vrednost tzv. Socijalnom kapitalu i time doprinosi pribavljanju „društvene dozvole“ odnosno podrške lokalnog stanovništva projektu i opštem dobru. Same po sebi ove karakteristike će biti vodič daljem uključivanju zainteresovanih strana kroz istupanje iz okvira tradicionalno prihvaćenog načina uključivanja. Kadase iz perspektive Projekta postigne upoznavanje svakog zainteresovanog pojedinca ili grupe, njihovih navika i aspiracija, očekivanja i postigne razumna doza zadovoljstva smatra se da je krug uključivanja zatvoren.

Nadalje, u toku izbora adekvatnog plana angažovanja sve karakteristike određene grupe ili pojedinca treba da budu ocenjene i uzete u obzir kako bi se obezbedilo da su predviđene mere dovoljno inkluzivne kao i rodno osjetljive.

Vršiće se procena da li je verovatno da pojedine grupe ili pojedinci budu isključeni ili su u nemogućnosti da budu uključeni ukoliko se primeni uobičajeni proces konsultacija

Objekat 1: EBRD Pogled na uključivanje zainteresovanih strana

“EBRD je posvećen principima transparentnosti, odgovornosti i uključivanju zainteresovanih strana. Banka zahteva od Klijenata da sarađuje sa relevantnim zainteresovanim stranama, srazmerno potencijalnom uticaju Projekta i stepenom zabrinutosti. Angažovanje će dozvoliti poboljšanje kvaliteta projekta.

Objekat 2: EIB pogled na uključivanje zainteresovanih strana

“Plan uključivanja zainteresovanih strana je zapravo projekat koji ocrtava strategiju uključivanja zainteresovanih strana u određenom projekat vodi njegovo ostvarivanje.¹

Stoga će procedure angažovanja zajednice identifikovati sve zantersovane strane biti inkluzivne (bez barijera bilo kakave vrste koje bi sprečile učešće, pol, etnička pripadnost, starosna dob) i uzeti u obzir potrebe posebno ranjivih grupa.

SEP pruža pregled nacionalnog pravnog okvira, zahteve Evropske Banke za Rekonstrukciju i Razvoj, Evropske Investicione Banke i međunarodno priznatu najbolju praksu u vezi sa obelodanjanjem informacija i pruža prikaz opštег pristupa ka uključivanju zainteresovanih strana i javnih konsultacija.

SEP je osmišljen tako da pruža adekvatno uključivanje tokom čitavog Projektong ciklusa i biće periodično revidovan i dopunjeno kako bi oslikao nove okolnosti, promene u tehničkim rešenjima, novo identifikovanim zainteresovanim grupama.

Posebni ciljevi SEPa su detaljno opisani u narednim poglavljima.

1.2 Opis Projekta I ciljevi

Projekat je definisan kao Idejni Projekat sa Studijom Izvodljivosti i Studijom procene uticaja na životnu sredinu za izgradnju Autoputa E-80 u Srbiji (SEETO Route 7): od Kosova * (administrativni prelaz Merdara) do Niša preko Obilaznie oko Prokuplja. Međutim, u kasnijoj fazi ovaj pravac je podeljen u dve pod-deonie od kojih će se druga razvijati u narednoj fazi. Prva deonica, za koju se ovaj SEP priprema, podrazumeva poboljšanje putne mreže izgradnjom autoputa E -80 od Niša do Pločnika preko Obilaznice oko Prokuplja u ukupnoj dužini od 37 km.

Ovaj put deo je SEETO glavne mreže i prema strateškim dokumentima Republike Srbije prioritetni je putni pravac i kao takav definisan I od strane Evropske Unije u prethodnom periodu. Kao projekat visokog prioriteta i u duhu Berlinskog procesa bio je tema diskusije na sastanku WB 6 Premijera u BEču (27-8-2015) na kome je njegov značaj ponovo potvrđen.

¹ EIB Environmental and Social Standards, Standard 10: Stakeholder Engagement, accessible at www.eib.org

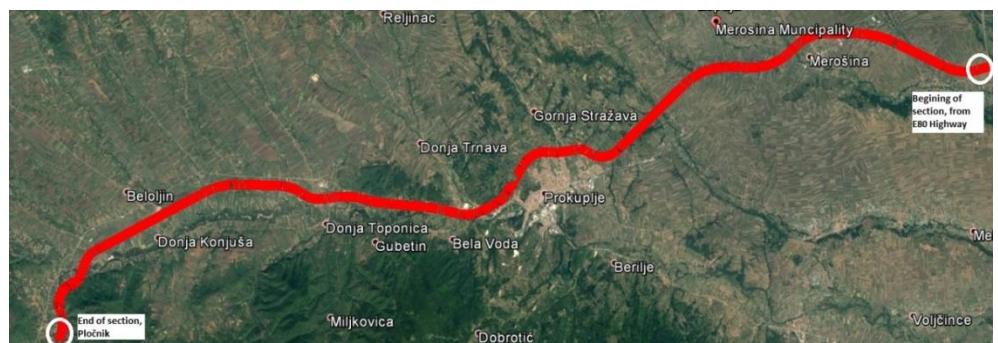
Globalni cilj ovog Projekta jeste doprinos intergraciji Srbije u transportni sistem regionala kao i čitave Evrope.

Oni nešto specifičniji ciljevi odnose se na:

- Skraćenje vremena putovanja,
- Smanjenje troškova održavanja vozila,
- Poboljšanje globalne dostupnosti ,
- Poboljšanje pristupa zdravstvenim uslugama,
- Poboljšanje pristupa obrazovnim ustanovama,
- Podsticaj međunarodnom i tranzitnom saobraćaju, naročito ali ne i ograničeno na transport robe,
- Smanjenje broja saobraćajnih nezgoda,
- Poboljšanje ekoloških i socijalnih uslova duž autoputa i umanjenje uticaja.

Na slici ispod prikazan je obuhvat Projekta

Slika 3: Područje Projekta

2. CILJEVI SEP-a

Sveopšti značaj uključivanja zajednice i potreba za konsultacijasma su već u ranijem delu opisani. Glavni ciljevi uključivanja javnosti ogledaju se u sledećem:

- Obezbediti adekvatnu i pravovremenu informisanost svih potencijalno zainteresovanih za Projekat,
- Obezbediti ovim gurpama forum i mogućnost izražavanja svoje zabrinutosti i mišljenja , i
- Osigurati da komentari budu primljivi blagovremeno kako bi mogli biti uzeti u obzir tokom postupka donošenja odluka.

Ovaj SEP opisuje pristup koji će Vlada i JPPS imati u uključivanju zainteresovanih strana, koji će se održavati tokom čitavog projekton ciklusa. Naime, to je strategija kojom bi se omogućilo pravovremeno informisanje o Projektu i detaljima žalbenog mehanizma koji će biti na raspolaganju svim zainteresovani stranama za ovaj projekat tokom čitavog njegovog trajanja, uključujući postupak procene uticaja na životnu sredinu i društvo, fazu izgradnje i fazu upotrebe puta .

Tabela u nastavku identificuje i sažima sve faze uključivanja zainteresovanih strana koje su prihvачene i vode ovaj Projekat.

Tabela 1: ESIA Faza

Faza	Završeno/pla nirano
Faza 1: Pred – istražna	Završeno
Faza 2: Alternativne rute /	Završeno
Faza 3: ESIA Scoping	Zavreno
Faza 4: Glavna ESIA Faza	Završeno
Faza 5: ESIA okončanje i objava	Planirano
Faza 6: Pribavljanje zemljišta i nevoljno raseljavanje	Planirano
Faza 7: Nastavak uključivanja	Planirano

Tabela 2: Period izgradnje

Faza	Završeno/pla nirano
Faza 1: Početak postupka pribavljanja građevinske dozvole	Planirano

Faza 2: Početak radova	Planirano
Faza3: Informisanje zainteresovanih strana o planiranim građevinskim aktivnostima uključujući značajnije varijacije tokom izvođenja radova koji proširuju obuhvat uticaja projekta ili značajnije menjaju uticaj	Planirano
Faza 4: Obaveštenje o ekološkom i društvenom učinku Projekta Faza 5: Uključivanje zainteresovanih strana tokom Perioda za otkljanjanje nedostataka za radove	Planirano
Faza 6: Obaveštenje o završenim radovima i početku faze ekspolatacije	Planirano

Tabela 3: Faza upotrebe

Faza	Završeno / Planirano
Faza 1: Informisanje o planu hitnih i preventivnih mera u redovnim intervalima.	Planirano
Faza 2: Održavati rad žalbenog mehanizma .	Planirano
Faza 3: Planirati anketiranje zainteresovanih strana o njihovoh percepцији	Planirano
Faza 4: Obaveštenje o ekološkom i društvenom učinku Projekta Dissemination of environmental and Social Performance Faza 5: Uključivanje zainteresovanih strana tokom Perioda za otkljanjanje nedostataka za radove	Planirano
Faza 6: Obaveštenje o završenim radovima i početku faze ekspolatacije	Planirano

Faze koje su do sada okončane ili kako je proteklo uključivanje zainteresovanih strana u tome period biće detaljno objašnjeno u narednim poglavljima pod nazivom dosadašnje aktivnosti na uključenju zainteresovanih strana.

3. PRAVNI OKVIR I ZAHTEVI

3.1 Nacionalno zakonodavstvo u vezi sa javnim konsultacijama i uključivanjem zainteresovnaih strana

U normativnom okviru Republike Srbije nije identifikovan pojedinačni I zasebni zakon ili podzakonski akt kojim je uređeno pitanje uključivanje uaineresovanih strana. Međutim, ideja o njihovom uključivanju je duboko utkana u pravni system I jasno prepoznata ukroz imperativne procese pojedinih zakona. Počev od Ustava kao najvišeg pravnog akta niz hijerarhijsku lestvicu naniže do svih ostalih zakona I podzakonskih akata koji čine zakonski okvir REpublike Srbije , postoji čvrsta posvećenost uključivanju zainteresovanih strana.

Zahtevi za uključenje javnosti u postupak izreade studije o proceni uticaja na životnu sredinu kao I postupak pribavljanja zemljišta I raseljavanja dati su u nastavku::

- Ustav Republike Srbije ("Službeni Glasnik RS" br. 98/06). Donet 2006. godine (Ustav je usvojen tokom ustavnog referendum 2006. Godine održanizmeđu 28-29 oktobra. Zvanično je proglašen od strane Narodne skupštine Republike Srbije 8.novembra 20016.) Ustav RS promoviše vladavinu prava I socijalnu pravdu, principe civilne demokratije, Ljudska I manjinska prava I slobode I posvećenost evropskim principima i vrednostima. Član 74. Proklamuje parvo na zdravu životnu sredinu I daje parvo na blagovremeno i sveobuhvatno informisanje o stanju životne sredine.
- Nacionalna strategija za održivi razvoj ("SLužbeni glasnik RS" br.. 72/09, 81/09) definiše održivi razvoj kao ciljno orientisano, dugoročno sinergijski process koji utiče na sve aspekte života (ekonomski, socijalni, ekološki I institucionalni) na svim nivoima. ODrživi razvoj označava razvoj takvog modela do takvog stepena kvaliteta da ostvari socio-ekonomiske interese zajednice uz istovremenu njihovu zaštitu I elimišući ili značajno umanjujući uticaje koji prete ili oštećuju životnu sredinu I prirodne resurse.

- Zakon o zaštiti životne sredine (“Službeni Glasnik RS” Br. 135/04, 36/09, 2/2009, and 43/2011, 14/2016 Constitutional Court Decision). Zakon proklamuje Načelo informisanja i učešća javnosti - u ostvarivanju prava na zdravu životnu sredinu svako ima pravo da bude obavešten o stanju životne sredine i da učestvuje u postupku donošenja odluka čije bi sprovođenje moglo da utiče na životnu sredinu.
- Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu (“Službeni Glasnik” RS broj 135/04, 36/2009). Ovaj Zakon uređuje pripremu Studije o proceni uticaja na životnu sredinu i zahteva punu transparentnost i objavljivanje postupka i dokumenatacije kao i uključivanje zainteresovanih strana.
- Zakon o strateškoj proceni uticaja e životnu sredinu (“Službeni Glasnik” RS broj 135/04 and 88/10) ovim zakonom se uređuje priprem strateške procene uticaja na životnu sredinu pojedinih planova i programa koji mogu imati značajan uticaj na životnu sredinu. Nacrt studije mora biti objavljen i javne konsultacije obavljene kako bi se prikupili komentari pre nego što studija bude usvojena
- Zakon o planiranju i izgradnji (“Službeni Glasni” RS broj 72/2009, 81/2009. – rect. 64/2010- Odluka US 24/2011, 121/2012, 42/2016 – Odluka US 50/2013- Odluka US, 98/2013, Odluka US 132/2014 i 145/2014. Ovim zakonom uređuje se sistem protornog razvoja u Republici Srbiji i zahteva javni uvid i učešće tokom postupka izrade i usvajanja planskih dokumenata uključujući dozvole.
- Zakon o eksproprijaciji (usvojen 1995. godine i stupio na snagu 1. januara 1996. godine, izmenjen marta 2001. godine, izmenjen ponovo 19. marta 2009. godine i 2013. godine odlukama Ustavnog suda) omogućava državnim organima da pribave nepokretnu imovinu za projekte koji se smatraju da su od javnog interesa, štiteći prava lica koja su nosioci prava svojine na imovini koja se ekspropriše. Procedura koja se sprovodi uključuje uključenje javnosti tokom čitavog postupka počev od utvrđivanja javnog interesa do isplate naknade.

Arhuska konvencija je usvojena 25. juna 1998. godine na IV Konferenciji „Životna sredina za Evropu“ u gradu Arhusu (Danska). Narodna skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o potvrđivanju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (ratifikovana Arhuska konvencija) 12. maja 2009. godine („Sl. Glasnik RS – Međunarodni ugovori“, br. 38/09). Konvencija povezuje prava zaštite životne sredine i ljudska prava i zasnovana je na uverenju da je osnocno parvo budućih generacija da žive u okruženju koje je adekvatno za zdravlje i doborbit. Konvencija je fokusirana na ostavrenje ovog uverenja kroz tri stupa: parvo na pristup informacijama, učešće u donošenju odluka i dostupnost pravde. Učešće javnosti u donošenju odluka je fundamentalno parvo konvencije. Termin “učešće javnosti” nije eksplisitno definisano, ali uključuje sve aktivnosti javnog društva u saradnji sa javnim sektorom i vlasti radi postizanja optimalnih rezultata u postupku donošenja odluka i akata. Obavezo je najmanje obezbediti efikano obavštenje, dostupnost adekvatnih informacija, adekvatne procedure uzimajući u obzir ishode i zaključke sa javnih konsultacija. Nivo učešća javnosti zavisi od više faktora uključujući očekivani ishod, obim, ko i kako može biti pod uticajem, da li ishod uređuje pitanje na lokalnom ili nacionalnom nivou itd. Konvencija predviđa da učešće javnosti mora biti blagovremeno, adekvatno i formalno i da sadrži informacije, notifikacije, dijalog.

3.2 EBRD Zahtevi

Zahtevi u toku implementacije 10 (Performance requirements - PR 10) razvijeni od strane EBRD promovišu princip čvrstog uključivanja zainteresovanih strana kao tačku fokusa kako bi se ostvarila i izgradio jak, konstruktivni i odgovorni odnos od značaja za uspešno upravljanje uticajima na životnu sredinu i društvo.

Opšti ciljevi PR 10 su sledeći:

- Sistematski pristup uključivanja zainteresovanih strana koji će pomoći klijentima da izgrade i održe konstruktivan odnos sa zainteresovanim stranama naročito sa zajednicama koje su pod direktnim uticajem.
- Promocija poboljšanja učinka zaštite životne sredine i društva klijentza kroz efikasno uključivanje lica zainteresovanih za projekat.
- Promocija i obezbeđenje načina za adekvatno uključivanje zajednica pod uticajem tokom čitavog projektnog ciklusa po pitanjima koje potencijalno mogu imati uticaj na njih i osigurati da informacije od značaja za životnu sredinu i društvo budu obelodanjene lokalnoj zajednici.
- Obezbeđenje da sve žalbe izajednica pod uticajem budu notirane i na njih odgovoren i da se ovim procesom upravlja odgovorno.
- Cilj konultacij aje da osigura adekvatnu i pravovremenu podelu informacija zainteresovanoim stranama i onima pod potencijalnim uticajem projekta i pod uticajem pravila koje vode određenu operaciju, kao i da takvim grupama bude pruženo dovoljno mogućnosti da izraze svoje zabrinutosti i mišljenja.
- Uključenje zaonteresovanih strana temelji se na blagovremenom, adekvatnom, relevantnom razumljivom i pristupačnom načinu informisanja poštujući kulturno-škole specifičnosti, bez manipulacija, zastrašivanja, mešanja ili prisile.

Uključivanje zainteresovanih strana biće takvo da inkorporira sledeće elemente::

- Identifikacija i analiza zainteresovanih strana,
- Paniranje uključivanja zainteresovanih strana
- Obelodanjivanje informacija
- Konsultacije i učešće,
- Žalbeni mehanizam i,
- Neprestano izveštavanje relevantnim zainteresovanim stranama.

Priroda i učestalost uključenja biće srazmerno veličini projekat i nastojaće da izbegne tzv. zamor

Projekti koji mogu da za posledicu imaju potencijalne štetne efekte na stanje životne sredine i društvo a koji ne mogu da se identifikuju trenutno zahtevaće ESIA inkluzivni process u svakoj fazi projekta. Projekat će se voditi tako da uključi zainteresovane strane u process određivanja obuhvata za procenu kao bi se osigurala rana identifikacija ključnih problema koje treba rešiti.

Redovno izveštavanje zainteresovanih strana o učinku u socijalnom aspektu i zaštititi životne sredine kroz dve odvojene publikacije. Ovi izveštaji će biti dostupni i stavljeni na raspolaganje lokalnim zajednicama pod uticajem.

Resursi za javno informisanje i uključivanje će se fokusirati na strane pod uticajem sa posebnom pažnjom ka onima koje mogu biti pod drugačijim uticajem projekta ili u nepovoljnijem položaju usled njihovog ranjivog statusa.

EBRD PR10 zahteva da uključivanje traje tokom čitavog projekta i njegove implementacije, što podrazumeva da žalbeni mehanizam bude uspostavljen kako bi primio i omogućio rešavanje žalbi.

3.3 Razlike između nacionalnih zahteva i zahteva EBRD-a

Nacionalni okvir u Srbiji je široko kompatibilan sa zahtevima EBRD za javnim konsultacijama i uključivanjem zainteresovanih strana. OVaj SEP će uzeti u obzir sve zahteve i procedure i dati takav plan uključivanja kako bi se izbeglo dupiranje procesa i "zamor" zainteresovanih strana.

3.4 Standardi projekta

Efikasno uključivanje zainteresovanih strana zavisi od principa Projekta, njegovih učesnika i njihove posvećenosti. Stoga, ovaj Projekat će se potovati sledeće standard::

- Transparentnost,
- Razmena znanja i stečenog iskustva
- Poštovanje strategija i aktivnosti
- Razumevanje politika
- Participatorna komunikacija
- Odgovornost.

4. PRETHODNO UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA PO FAZAMA

ESIA FAZA

4.1 Faza 1: Pre -obuhvatna Faza

Pre-obuhvatna faza bila je početni korak u otpočinjanju Projekta. Glavne aktivnosti u okviru ove faze odnosile su se na interakciju na visokom nivou sa Ministarstvom poljoprivrede i zaštite životne sredine, i Ministarstvom građevinarstva, saobraćaja i infrastructure.

Svrha ove komunikacije bila je da se ocenila održivost projekta i identifikovali u ranoj fazi relevantni problem. Glavna tema komunikacije bila je vezana za process izrade Studije procene uticaja na životnu sredinu (u skladu sa domaćom procedurom). Najvažniji rezultati ove faze bili su prezentacija nacionalnim autoritetima koncepta idejnog projekta, predlog da se kontaktira Nacionalni institut za zaštitu spomenika culture u pogledu arheoloških nalazišta i spisak nacionalnih organa u čijoj je nadležnosti izdavanje uslova i mišljenja od značaja za postavljanje trase i njenih tehničkih karakteristika..

4.2 Faza 2: Alternative/Fineze u izboru trase

Osnovni korak u ovoj fazi bila je formalna odluka da se započne sa aktivnostima na izradi Prostoranog plana infrastrukturnog koridora od Niša do Merdara) (Insert Decision Number). Ova odluka je objavljena u Službenom Glasniku Republike Srbije broj 7/2016 od 26.01.2016. godine.

Nakon formalne odluke, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastructure . Sektor za prostorno planiranje je organizovao rani javni uvid u Prostorni plan posebne namene, Plana infrastrukturnog Koridora od Niša do Merdara. Javna objava i uvid u plan bio je omogućen od 22.08.-05.09.2016. godine. Dokument je bio objavljen na internet stranici MGSI <http://www.mgsi.gov.rs/>. Objava i javni poziv zainteresovanoj javnosti učinjen je dvojako –kroz objavu i medijima kao i na internet stranici MGSI. Lokalno javni poziv objavljen je na internet stranici Opštine Prokuplje

http://www.prokuplje.org.rs/cms/lat/konkursi_obavestenja_i_oglasi, Opštini Merošina <http://www.merosina.org.rs/cir/vesti/1/?id=57> i Opštini Kursumlija <http://www.kursumlija.org/>. U prilogu pozivu nalazila se kompletna dokumentacija. Izdato je obaveštenje o brojevima telefona i adresama na koje je bilo moguće dostaviti komentare u periodu namenjenom za javni uvid. Dodatni napor je uložen i javni poziv je bio objavljen i na <http://www.infodienst-ausschreibungen.de/> i internet stranici na nemackom jeziku sa direktnom vezom na internet stranicu MGSI. Ovo je nevladin elektronski portal za nabavke i javne pozive i informacije

od značaja za javnost čija operativan politika je uključivanje javnosti i građana u važna pitanja.

Tokom javnog uvida zainteresovane strane pozvane su d omentarišu dokumente i dostave Ministarstvu glavne uočene probleme.

Ishod uključenja zainteresovanih strana je identifikacija tri glavna komentara koja treba uzeti u obzir tokom naredne faze. Jedan komentar odnosio se na ažuriranje samog Plana u sispisu tačnosti podataka (dostavljen od strane JP putevi Srbije) a druga dva su predlagala izgradnju dve dodatne petlje. Ove komentare dostavila je Opština Kuršumlija i jedno fizičko licce. Primedba na tačnost podataka je usvojena a druga dva će biti tema budućeg uključivanja zainteresovanih strana tokom postupka istraživanja alternative za sledeću fazu šplaniranja i izgradnje projekta od Pločnika do Merdara (administrativna granica sa Kosovom^{*2})

4.3 Faza 3: ESIA – Obuhvat studije

Konsultacije o obuhvatu studije i objava podrazumevale su sastanke sa nacionalnim, regionalnim i lokalnim organima kao i sa predstavnicima lokalnih zajednica i predstavnicima Merošine i Prokuplja u okviru zone uticaja koridora. Cilj ovog uključivanja je konsultacija povodom izbora rute i tehničkog dela projekta kako bi se u protpunosti razumeli glavni problem u okviru lokalnog konteksta.

U okviru ove faze dostavljen je zahtev Ministarstvu poljoprivrede, zaštite životne sredine radi dobijanja rešenja o sadržaju Studije o proceni uticaja na životnu sredinu u skladu sa domaćim zakonom.

Postupajući po ovom zahtevu Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine objavilo je poziv za javne konsultacije i uvid u zahtev, inicijalni obuhvatni izveštaj i prateću dokumentaciju, objavom oglasa u štampanom izdanju novina sa nacionalnom pokrivenošću Politika dana 10.10.2016. godine. Zainteresovana lica, javnost u NVO bili su pozvani da se upoznaju sa dokumentima i njegovim detaljima i pošalju komentare i pitanja. Svi komentari koju su primljeni na ovaj dokument odnose se na narednu deonicu od Pločnika do Merdara.

4.4 Faza 4: Glavna faza izrade ESIA

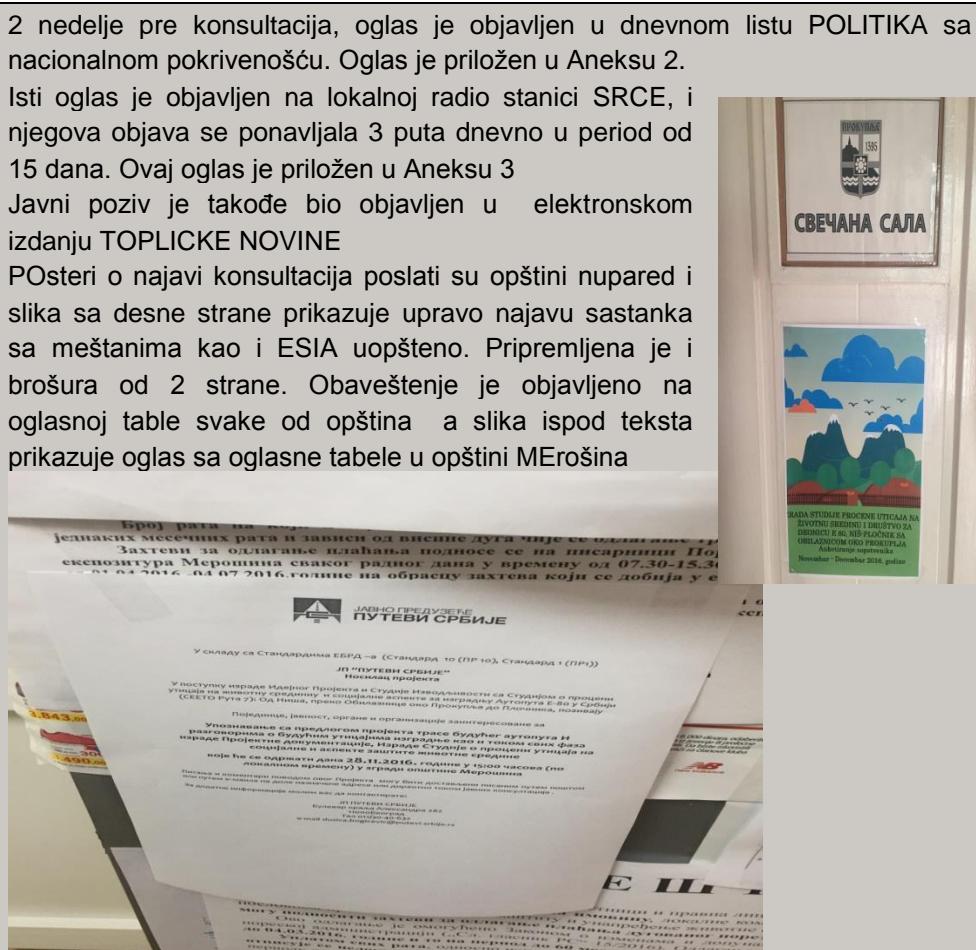
Glavne aktivnosti tokom izrade ESIA rađene su namenom da dopune uključenje zainteresovanih strana koje je učinjeno do tog trenutka. NE samo da je namena bila da dopuni nego i da izvrši proveru da li je dovoljno prilika pruženo zainteresovanim stranama da izraze svoje zabrinutosti i saznaju detalje Projekta. Ova faza imala je Veliki značaj u prikupljanju primarnih podataka od značaja za procenu uticaja i u zavisnosti od njegove snage osmišljavanje adekvatnih mera ublažavanja.

² This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo* Declaration of Independence

Ova faza u lokalnom kontekstu bila je fokusirana na lokalni nivo isključivo, kroz konsultacije sa lokalnim predstavnicima vlasti, stanovništvom potencijalno pogođenih naselja, lokalnim farmerima, lokalnim preduzimačima, prozviđačima višanja i predstavnicima lokalnih privrednika. Uključenje je bilo sveobuhvatno i značajno podržano od strane lokalnih predstavnika medija, (radio i novine).

Dve javne konsultacije su održane u opštinama Merošina i Prokuplje. Two public consultation meetings were held in the Municipality of Merosina and Prokuplje. Ove dve opštine admisnitrativno pokrivaju i širi kontekst koridora.

Medijska kampanja sastojala se u sledećem:

Izvor CesCowi (Novembar 2016)

Ostali materijali koju su potrebljeni u procesu komunikacije tokom glavne ESIA faze sumarno su prikazani u tabeli ispod.

Tabela 4: Materijal korišćen tokom javnih konsultacija

Materijal	Opis	Cilj
Power point prezentacija	Prezentacija trase autoputa i samog procesa procene uticaja.	Informisati javnost o trasi i očekivanim uticajima Dosadašnji napredak i buduće aktivnosti i njihov vremenski

okvir. Očekivani uticaji i mere ublažavanja.

ESIA boršure	Dvostrana brošura na srpskom jeziku sa sažetkom projekta, procesom za procenu utcaj i metodologijom korišćenom radi identifikacije uticaja	Brošura pisana jednostavnim rečnikom za poneti i detaljno čitanje kod kuće. VBrošura je sadržala i podatke o kontakt osobama.
Upitnik	Upitnik od dve strane sa pitanjima o ekonomskoj situaciji, informacijama dobijenim u vezi sa projektom i njihovo mišljenje o projektu	Deo procesa prikupljanja osnovnih podataka o društvu i utiska lokalne zajednice o zadovoljstvo očekivanjem od satsnika i ishoda, koja bi se koristila kao dobra praksa u narednim fazama.
Poster za ocenu	Poster sa tri pitanja o tome kako je bio organizovan sastanak , da li su učesnici mogli da postavljaju pitanja i da li su odgovori bili zadovoljavajući.	Ocena napora da se uključje zainteresovane strane i potvrdi zadovoljstvo očekivanjem od satsnika i ishoda, koja bi se koristila kao dobra praksa u narednim fazama.

4.5 Javne konsultacije u Prokuplju

Nakon proteka dve nedelje koje su bile ostavljene da se na adekvatan način javnost upozna sa javni pozivom za konsultacije u okviru glavne ESIA faze dana 24.11.2016 u 15 h održane su javne konsultacije u zgradi opštine Prokuplje. Vreme i mesto je izabранo u odnosu na poznavanje lokalnih prilika od stane predstavnika opštine kako bi se obezbedilo prisustvo što šire grupe zainteresovanih lica. U tztabeli ispod prikazane su kategorije zantersovianih strana koje su prisustvovalle sastanku:

Tabela 5: Grupe koje su bile prisutne

Grupa	Veza sa projektom
Lokalno stanovništvo uključujući projektom pogodeno stanovništvo	Zainteresovani za potencijalne uticaje i mere ublažavanja
Predstavnici vlasti i institucija,	Izabrani predstavnici lokalnih institucija. Zainteresovanost za razvojne potencijalne i korist sa željom da doprinesu pojačanom efektu pozitivnih utcaja
Agencije nadležne za pnairanje i izdavanje dozvola	Inforacija o planu implementacije i neophodnosti da se harmonizuju planovi
Predstavnici medija	Zainteresovani za buduću promociju Projekta i vlasnici pojedinih medija kao lica pod direktni uticajem Projekta

Slika 4: Slike sa sastanka

Izvor CesCow (2016)³

Ovaj sastanak je održan kako bi se podelile informacije o projektu, glavnoj ESIA Fazi, budućim aktivnostima, razgovaralo o budućom potencijalnim uticajima i mere ublažavanja kao i da se pruže odgovori na postavljena pitanja učesnika. Posebna pažnja posvećena je razumevanju zabrinutosti lica pod direktnim utocajem projekta.

4.6 Rezultati glavne ESIA faze u Prokuplju

Uopšteno, učesnici koji su prisustvovali sastanku snažno podržavaju projekat. Nadeljeno je pojašnjeno timu da je podrška snažna ali da ipak postoji nepoverenje s obzirom da su u ovom delu Srbije mnogi infrastrukturni projekti planirani ali nisu realizovani. Saopšteno je da očekuju da projekta donese ravojne šanse, potencijalna radna mesta, povećanu tražnju lokalnih usluga i jednak rasodel i mogućnost promocije turističkih mesta kao što su jezero Oblaćina, Krajkova i arheološko nalazište Pločnik i druga. Osvrt je pružen i na prethodne projekte čiji je početak ili završetak bio kompromitovan.

Plan je ciljno pokušao da kategorizuje ključne probleme kako bi visuelno identifikovao u okviru procjenjenog područja i predstavio ih u okviru mape,. Problemi su kategorizovani u nastavku:⁴

³ Slike sa saglasnošću učesnika da se iste mogu obaviti i koristiti

⁴ Redosled nabrojanih problema ne predstavlja i redosled njihovih prioriteta . Sim pitanjem pružena je jednaka pažnja

- Eksproprijacija : Da li ce eksproprijacij abiti spovedne za čitavu širinu autopta (ovbe kolovozne trake) imajući u vidu razumevanje da će se izgradnja dvijati u fazama od koje prva podrazumeva izgradnju jedne kolobvozne trake.
- Harmonizacija lokalnih planova: Lokalni planovi (PDR) nisu više u saglasnosti sa Protornim planom. Razgovaralo se da će planovi biti usaglaseni u skladu sa domaćim zakonodavstvom što podrazumeva da plan nižeg ranga mora biti u saglasnosti sa planom višeg.
- Tehnički aspekti projekta: ponovo je postavljeno pitanje druge petlje, praćeno potvrdom da je grafička preznetacija potvrdila da je ovaj zahtev već uzet u obzir o obrađen kroz projekat.
- Zapošljavanje: Uzimajući u obzir sveopštu ekonomsku situaciju u Srbiji mnogi su bili zainteresovani za priliku da se zaposle kako pojednici tako i privrednici iz različitih sektora.
- Eksproprijacija i gubitak imovine. Mnogi su bili zainteresovani za detalje postupka kojim će se voditi postupak pribavljanja zemljišta, uključujući pravičnu nanadu pre početka radova.
- Zdravlje i bezbednost : kako sprečiti teretni saobraćaj ad prolazi i ulazi u Prokuplje sa rute 2. 216 od Žitorađe do Doljevca
- Uključivanje zainteresovanih strana: Uopšteno su svi prisutni bili zainteresovani za kontinuirane konsultacije i uključivanje. Bili su zainteresovani da i dalje budu obaveštavani o projektu kroz sve njegove faze.

Slika ispod predstavlja mapu identifikovanih problema za predeo pod uticajem u opštini Prokuplje,

Slika 5: Mapirani problemi Prokuplje

4.7 Ograničenja

Glavna ograničenja koja su identifikovana tokom uključivanja javnosti za ESIA fazu u opštini Prokuplje su sledeća:

Radno vreme: Kako je ranije i pomenuto iako su tokom radne nedelje sastanci bili organizovani u popodnevним časovima primećeno je da su pojedinci radili i do kasno popodne što je sprečilo prisustvo.

Iako se vodilo računa o lokalnim običajima i kontekstu na dan samih konsultacija saznali smo od učesnika da pojedinci proslavljaju lokalnog sveca što je takođe smanjilo odziv. Zbog toga je sve napred navedeno uzeto u obzir tokom organizacije narednih konsultacija i udvostručio napor da se dođe do što više zainteresovanih strana moguće.

4.8 Javne konsultacije u opštini Merošina

Nakon proteka perioda od 18 dana tokom kog je vršeno adekvatno upoznavanje lokalnog stanovništva sa planiranim konsultacijama održan je sastanak 28.11.2016. godine u 15 h (po lokalnom vremenu) u prostorijama opštine Merošina. Vreme i mesto je izabrano po savetu predstavnika opštine kako bi se omogućilo učešće što većeg broja zainteresovanih grupa. Uzete su obzir dnevne obaveze žena u vezi sa brigom o deci i domaćinstvu kako bi im se omogućilo učešće. Sastanku je prisustvovalo oko 55 učesnika. 35 lica pod direktnim ili indeirektnim uticajem (tih 35 je potpisalo spisak prisutnih iako je konsultant izbrojao više od 50 učesnika tokom prezentacije trase ali se nisu svi upisali) kao i 8 predstavnika Opštinske uprave uključujući i predsednicu opštine i njene saradnike. Odnos muškaraca i žena je bio 30:5 u korist muškaraca. U tabeli ispod prikazane su kategorije zainteresovanih strana .

Table 6: Prisutne grupe tokom konsultacija u MErošini

Grupa	Veza sa projektom
Javnost	Potencijalno direktno pod uticajem projekta ali i zabrinutost zbog alternativnih puteva
Građani iz naselja pod uticajem ili usled pribavljanja zemljišta ili na drugi način.	Zabrinutost zbog mogućeg presecanja postojećeg puta ka dve turističke lokacije jezeru Oblačina i Krajkovac Razvojni potencijal za buduće turističke promocije i razvoj malih preduzeća. Pribavljanje zemljišta i vreme isplate naknade.
Korisnici puta/dnevni migrant /populacija pod uticajem usled projektnih rešenja i uskraćenog pristupa duž trase puta. Populacija koje će imati koristi od poboljšanog pristupa saobraćaju.	Moguć privremeni uticaj tokom izgradnje, saobraćajna dobit i uštede u vremenu tokom upotrebe puta. Visok stepen zabrinutosti da lu će alternativni pravci biti i dalje dostupni. Moguće povećanje troškova javnog prevoza
Gradani naselja Balinovac, Balićevac	Velika zabrinutost da li će autoput preseći dosadašnji put do Niša. S obzirom da je alternativni put oštećen ozbiljnim klizištem. Zabrinutost da li će upotreba autoputa biti besplatna za one koji dnevno putuju iz Prokuplja do Niša
Preduzetnici	Mogući pozitivni uticaji u smislu skraćenog vremena putovanja i prevoza robe.
Predstavnici velikih privrednika sa potencijalnim	Mogući uticaj na zemljište koje je u neposrednoj prošlosti

investicionaim planovima	kupljeno radi izgradnje fabrike od 6,500 m ² čija delatnost će biti izrada školskog nameštaja i opreme
Pojoprivednici	Gubitak izvora prihoda i visina naknade za biljne zasade i višegodišnje biljke Vreme kada će se vršiti ekspropriacija s obzirom na buduće poljoprivredne radove i obradu površina i sadnje novih zasada za narednu godinu.
Proizvođači višanja	Gubitak stabala Umanjenje kvaliteta proizvoda usled prašine Naknada za zemljište
Penzioneri	Naknada za zemljište
Administrativne vlast i institucije Opštinski načelnici	Izabrani predstavnici zajednice učestvovali su na konsultacijama i iskazali su očekivanja u vezi sa razvojnim potencijalima projekta i njegovim koristima i žele da doprinesu pojačanom efektu pozitivnih uticaja , uključujući potencijalnom stvaranju novih radnih mesta Zainteresovani za verifikaciju trase i alternative koje su usvojene slandom prethodne faze konsultacija Smanjeno vreme putovanja time, poboljšanje stanja životne sredine kroz preusmeravanje teretnog saobraćaja
Agencije odgovorne za planiranje i izdavanje dozvola	Usklađivanje planova nižeg ranga
Predstavnici medija	Zainteresovani za dalju promociju Projekta a vlasnici pojedinih medija su i direktno pod uticajem projekta

Slika 5: Slike sa javnih konsultacija u Merošini

Izvor CesCowi 2016⁵

Ovaj sastanak je održan kako bi pružile informacije o Projektu, postupku izrade Studije procene uticaja na životnu sredinu i društvo, dalje aktivnosti u okviru ove faze i odgovorilo na bilo koja pitanja učesnika sastanka. Posebna pažnja je pružena licima pod direktnim uticajem projekta i temama koje njih posebno brinu,

4.9 Ishod konsultacija tokom uključivanja strana u okviru glavne ESIA faze u Merošini

Uopšteno gledano članovi zajednice koji su prisustvovali, pružaju snažnu podršku Projektu. Ovo su potvrdili ali su izrazili i određenu dozu skepticizma s obzirom da se infrstrukturni projekti u ovom delu Srbije, po njihovom mišljenju, često planiraju ali retko implementiraju. Izrazili su očekivanje da će Projekat doneti razvojne

⁵ Fotografije načinjene uz saglasnost za objavljivanje

mogućnosti, nova radna mesta, povećati stepen pružanja usluga u vezi sa projektom, i čak i doprinesu promociji dve turističke destinacije na jezerima Oblačina i Krajkovac. Loši primeri ranijih projekata koji u započinjani ali nisu završeni su iskazani i snažno zastupani od strane nekoliko zainteresovanih strana.

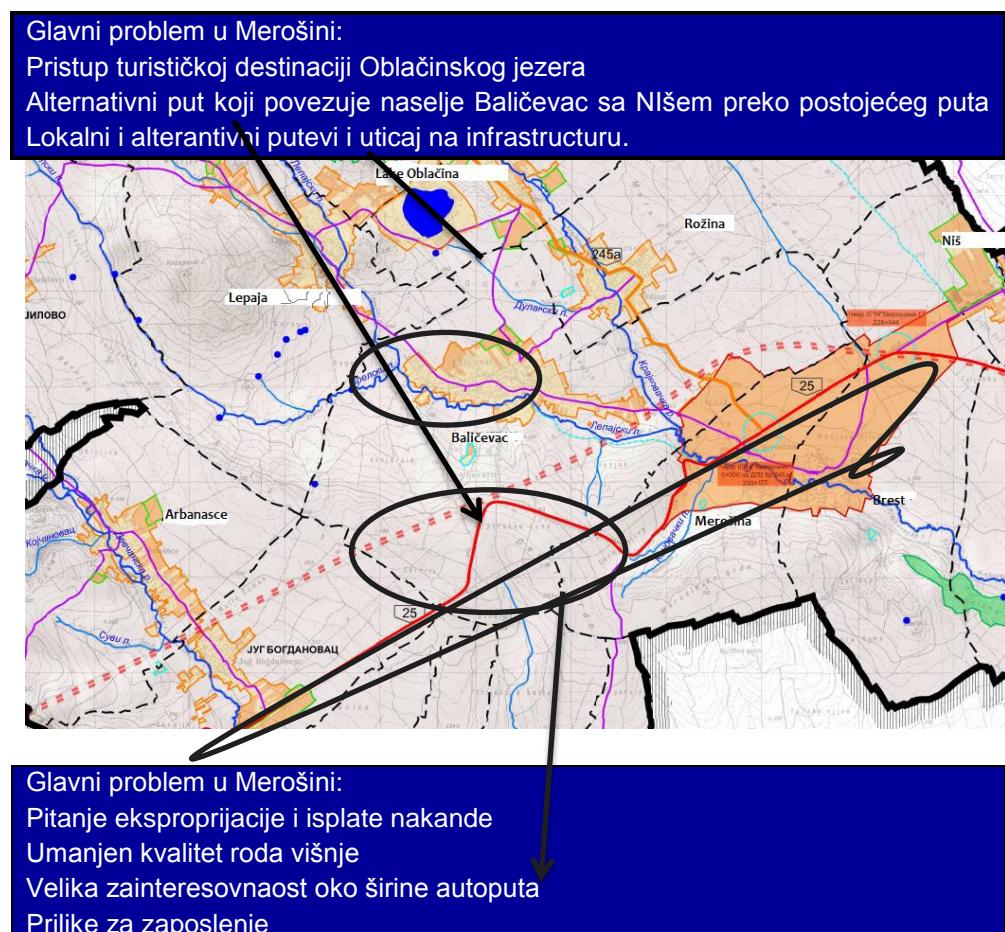
Plan je pokušao da kategorizuje glavne problem koji su istaknuti kako bi se i vizuelno identifikovali i locirali u okviru područja koje je u obimu ESIA i predstavili na Mapi problema. Problemi su kategorizovani na sledeći način:⁶

- Pribavljanje zemljišta: Da li će eksproprijacija biti sprovedene za čitavu širinu trupa puta (pun profil autoputa) imajući u vidu razumevanje da će izvođenje radova biti fazno, a da je u okviru prve faze planiana samo izgradnja jedne strane.
- Harmonizacija lokalnih planova: Lokalni planovi (PDR) nisu više u saglasnosti sa Prostornim Planom infrastrukturnog koridora. Diskutovano je da planovi moraju biti uskladjeni u sakldu sa domaćim zakonom što znači da svi planovi nižeg reda moraju biti usklaeni sa planom višeg reda.
- Tehnički aspekti Projekta: Lokalni i alternativni putevi i uticaji na infrastrukturu. Pojašnjenja u vezi poboljšanja kvaliteta pojedinih puteva su tražena kao i uverenje na koji način će i dalje biti omogućen nesmetano putovanje u okviru postojećih navika po lokalnim putevima. Takođe je istaknuto da bi postojeći put trebalo rehabilitovati a ne porušiti kako bi se zadržali postojeći saobraćajni pravci.
- Zaposlenost: Sagledavajući globalnu ekonomsku situaciju u Srbiji, mnogi su bili zainteresovani za priliku da se radon angažuju na projektu, ali je to interesovanje bilojednako veliko i za pojedine privredne sektore.
- Pribavljanje zemljišta i gubitak imovine: Mnogi su zainteresovani za postupak koji će biti primenjen tokom pribavljanja zemljišta, uključujući i pravičnu nalnadu pre početka radova. Ovo je zapravo bio ključni problem koji su istakči vlasnici zemljišta i poljoprivrednici čiji izvor prihoda je delom vezan za zemljište. Razlog leži u tome što je pod uticajem projekta veoma profitabilno i plodno zemljite, na kome se pre svega gaji voće (autohtona sorta višnje) i vinova loza. Usled toga je zajednica bila veoma zainteresovana za ograničenja u načinu korišćenja zemljišta koja će nametnuti projekat i način određivanja naknade za gubitak.
- Širina autoputa: Učesnici su pokazali interesovanje sa širinu autoputa kako bi sa tog aspektasami procenili uticaj od potrebe pribavljanja zemljišta, mogućih restrikcija u upotrebi i mogućnosti izgradnje u okviru zaštitnog putnog pojasa.
- Potencijalna korist: Zainteresovanost za korist od projekta je bila velika.naročito u domenu poboljšanja stanja puteva. Pojedina naselja su situirana i područjima sa putevima veoma lošeg kvaliteta. Zajednica je izrazila očekivanje da deo prihoda od putarina na ovoj deonici ide lokalnoj zajednici.
- Bezbednost i zdravlje: Veliko zainteresovanost pokazana je za način kako će se upravljati radovima us lučaju urgentnih stanja kao i procedure koje će se slediti

⁶ Redosled pobrojanih tema ne predstavlja njihov redosled prioriteta. Svim pitanjima je posvećena jednak pažnja

- Izbor rute: Predstavnici firme "ERGOMADE" su bili prisutni i tražili detalje o postavljanju trase u odnosu na jednu specifičnu parcel koju je ta kompanija kupila radi izgradnje fabrike u površini od 6.500 m²
- Uključivanje zainteresovanih strana: generalno gledano svi prisutni su bili zainteresovani da i dalje budu uključeni. Takođe su bili zanteresovani da im se kroz sve faze projekta pružaju neophodne informacije. Slike u nastavku predstavljaju mapirane probleme na teritoriji opštine Merošina.

Slika 6: Mapa problema u Merošini

4.10 Uključenje kroz rodnu prizmu

Uključivanje uz poštovanje rodnih razlika i uključenje žena i njihovo učešće su od suštinskog značaja. Imajući u vidu nedovoljan odaziv žena na prethodna dva sastanka, uložen je napor da se kosnultacije obave isključivo sa ženama, kroz razgovore u fokus grupama, prvenstveno kakao bi se prikupile osnovne informacije, ali i da bi se stvorio prostor kako bi žene mogle da prenesu svoje utiske i zabrinutosti u vezi sa Projektom kao i da posebno naglase potencijalne uticaje.

4.11 Razgovori sa ženama u focus grupama

Sledom razgovora sa sagovornicima iz gradske uprave Prokuplja, nekoliko različitih grupa žena je izolovano za razgovor u focus grupama. Grupa žena pripadnica romske zajednice, žene članovi udruženja invalida rada i žene nastavnice učestvovali su u focus grupama u Prokuplju 15.12.2016. godine. Ukupno dva sastanka u focus grupama su održane.

Ovi razgovori su održani kako bi se bolje razumeo potencijalni uticaj na :

- Grupe koje su poesbno osjetljive na uticaje Projekta i stoga više podložne negativnoj uticaju ili imaju ograničene mogućnosti da iskoriste dobre strane pozitivnih uticaja. Razgovor je počeo tako što je učesnicima pruženo objašnjenje šta je svrha izrade ESIA studije. Postavljen je niz pitanja sa otvorenim odgovorima na temu koja je specifično relevantna datoj grupi

4.12. Fokus grupe u Prokuplju

Kako bi se omogućilo da se prikupe stavovi i zabrinutosti zainteresovanih lica koji bi mogli biti pod većim uticajem od drugih održan je sastanak u focus grupama. Učesnici su pozivani direktno individualnim pozivima 10 dana pre planiranog sastanka koji je održan 24.12.2016. godine. Opština je pružila podršku u organizaciji sastanka, obezbedila kontakt, pozvala pojedince, obezbedila mesto za održavanje sastanka kao i osveženje.

Grupa	Veza sa projektom i problem o kojima je razgovrana
Predstavnici svih škola i predškolskih ustanova u Prokuplju	Locirati sve škole i identifikovati moguće uticaje na dnevne rute putovanja do udaljenih škola
Udruženje Roma	Razgovor o sveopštoj inkluziji Roma u zajednicu i donošenje odluka . Identifikovati da li na trasi budućeg puta postoje neformalna naselja ili skvoteri. Razgovori o daljem uključivanju u planirane treninge i podizanje svesti povodom priliva radnika i sprečavanje maloletničke trudnoće kao i prevenciju, STD i HIV virusa.
Žene	Iskazivanje težnji, strahova i zabrinutosti žena.Identifikovati ključne probleme.
Predstavnici velikih privrednih subjekata “Leoni Wiring System” “HISSAR” “Milan Toplica”	Bolje razumevanje klime poslovanja njihove dnevne rute prevoza robe i potreba
Udruženje penzionera	Iskazivanje težnji, strahova i zabrinutosti starijih. Identifikovati

	Ključne problem i moguću ranjivost ove grupe
Proizvođači trešanja i poljoprivrednici	Razgovori o potencijalnim uticajim i gubicima
Žene invalidi rada	Iskazivanje težnji, strahova i zabrinutosti žena. Identifikacija ključnih problema.

4.13 Fokus grupe u Merošini

Kako bi se omogućilo prikupljanje stavova i razloga zabrinutosti zainteresovanih lica koji bi mogli biti pod većim uticajem od drugih, održan je sastanak u fokus grupama. Učesnici su pozivani direktno individualnim pozivima 10 dana pre planiranog sastanka koji je održan 24.01.2017. godine. Opština je pružila podršku u organizaciji sastanka, obezbedila kontakt, pozvala pojedince, obezbedila mesto za održavanje sastanka kao i osveženje.

Grupa	Veza sa Projektom i teme razgovora
Preduzeće za snabdevanje vodom i strujom	Bolje razumevanje absorpcionog kapaciteta mreže vodovoda i prenosa električne energije. Procena potencijalnog uticaja na ovaj receptor.
Udruženje penzionera	Razumevanje zabrinutosti pentionera i njihovo viđenje Projekta. Identifikacija dvenaest, nedeljnih i mesečnih rutina putovanja u vezi sa dostupnošću zdravstvenih ustanova, poseta porodici isl.
Lokalni sekretarijati unutrašnjih poslova (MUP)	Razgovor o pitanjima bezbednosti. Procena absorpcionog kapaciteta usled priloga radne snage. Prevencija negativnih uticaja
Predstavnik privrednika "ERGOMADE"	Potvrda o konačnom izboru trase među alternativama kako se ne bi ugrozila buduća planirana investicija u iznosu od 4 miliona EUR i dosadašnja ulaganja.
Predstavnici škola i predškolskih ustanova u Merošini	Utvrđiti tačne lokacije svih škola i predškolskih ustaniva i proceniti potencijalnog uticaja na dnevne rute odlazaka i povratka iz škole za udaljene školske objekte
Žene	Viđenje i mišljenje žena vezano za izgradnju autoputa i njegove upotrebe. Potencijalni do tog trenutka neotkriveni uticaji. Razumeti tzv "lančana putovanja". Dnevne navike, navike u putovanju, i najčešće korištene trase. Mišljenje žena vozača o izgradnji

	Dostupnost finanisranja, žene preduzetnici itd.
Zdravstvene ustanove u Merošini	Procena absorbpcionog kapaciteta za povećanje potrebe za zdravstvenim uslugama u slučaju priliva radne snage Razumevanje učestalosti i razloge komunikacije sa Kliničkim centrom u Nišu u slučaju hroničnih zdravstvenih stanja
Udruženje Roma	Istražiti ranjivost; identifikovati neformalna naselja na trasi budućeg autoputa. Razgovori o budućem programima za podizanje svesti romkinja tokom promena lokalnog socijalnog konteksta .
Udruženje "Crveni Krst"	Razumeti aktivnosti Crvenog Krsta i uticaj na njihove dnevne distribucije besplatnih obroka
Turističko udruženje	Procena turističkih kapaciteta , identifikacija potencijala za podsticaj turističkim lokacijama
KLER (Kancelarija za ekonomski razvoj)	Razumeti prirodu i efikasnost projekata koji se sprovode na lokalnom nivou uz podršku WBIF, IPA, i sličnih donatorskih fondova
Proizvođači višanja, šljiva, poljoprivrednih proizvođača i pčelari	Urvrditi lokacijenajplodnijih voćnih plantaža, saslušati njihove zabrinutosti razumeti problem malih parcela i efekat na sveukupnu proizvodnju ukoliko zemljište bude pod uticajem.Razumeti umanjenje kvalitetad prozvoda usled emisije teških metala, olova i prašine. Identifikovati trenutne položaje pčelinjaka i razumeti rute migracije tokom godine.

Kako Nacionalna služba za zapošljavanje nije mogla da prisustvuje, posebni sastanci i razgovori su održani 1. i 2. Februara 2017. Godine. Razlog ovih razgovora bila je procena raspoloživih resursa u smislu radne snage, kvalifikacija i sl.

4.14 Metodologija i rezultati ocene

Procena efeikasnosti i dostignut stepen podrške zajednice ne može se zasnovati samo na interpretaciji internih zainteresovanih lica. Postupak i njegov ishod moraju biti uzeti u obzir prilikom ocene. Metodologija koja je korišćena tokom oba sastanka bio je kombinacija verbalnog pristupa i metoda interakcije. Na kraju sastanka učesnicima su postavljena tri pitanja kojima bi ocenili kvalitet sastanka.

Slika 7:Slika popunjenoog postera za ocenu sastanka

1. Da li je način održavanja sastanka omogućila vase prisustvo?

2. Da li vam je bilo omogućeno da postavite sva pitanja koja ste želeli?

3. Da li ste bili zadovoljni odgovorima koje ste dobili ? Da li su informacije bile jasne i dovoljne ?

МОЛИМО ВАС ОЦЕНИТЕ САСТАНАК:		
ДА ЛИ јЕ ДАНАШЊИ САСТАНАК ОРГАНЗОВАН АДЕКВАТНО (НАЧИН ОБАВЕШТЕЊА, МЕСТО, ВРЕМЕ ИСЛ.)?		
ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
<i>Pravilan zadatak</i>		
ДА ЛИ ВАМ ЈЕ БИЛО ДОПУШТЕНО ДА ПОСТАВИТЕ ПИТАЊА КОЈА СТЕ ЖЕЛЕЛИ?		
ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
<i>svi</i>		
ДА ЛИ СТЕ БИЛИ ЗАДОВОЉНИ ПРУЖЕНИМ ОДГОВОРИМАЗ ДА ЛИ јЕ ИНФОРМАЦИЈА БИЛА ЗАДОВОЉАВАЈУЋА И ДА ЛИ јЕ БИЛА ДОВОЉНО ЈАСНА?		
ДА	НЕ	ДЕЛИМИЧНО
28		<i>9 ####</i>

У МЕРОШИНИ 28. НОВЕМБРА 2016. ГОДИНЕ

ESIA ESIA Phase - Stakeholder engagement meeting No 2

5. IDENTIFIKACIJA ZAINTERSOVANIH STRANA I NJIHOVA ANALIZA

5.1 Identifikacija zainteresovanih strana

Za potrebe ovog plana u skladu sa EBRD Performance Requirements (PR 10, ptačka 8) zainteresovani su oni pojedinci li grupe nakoje utiče ili je verovatno da će uticati (direktno ili indirektno) Projekat ("pogođene strane ")ili koje mogu biti zainteresovane za projekat ("ostale zainteresovane strane ").

Zainteresovane strane su esencijalne za uspeh ili neuspeh projekta imajući u vidu da imaju interes za ili sprovode svoj uticaj na projekat njegove ciljeve i ishod

Cilj identifikacije zainteresovanih strana, koji je u tesnoj vezi sa identifikacijom uticaja, je da utvrdi koji pojedinci i organizacije mogu biti direktno ili indirektno, pozitivno ili negativno, pod uticajem projekta i dovesti ih u prvi red izvora informacija.

Mapiranje zainteresovanih strana po nivou zainteresovanosti i njihovoj snazi koju mogu da upotrebe nad projektom otkriva nam nivo i način angažovanja koji je u skladu sa nivoom identifikovanog rizika.

Najčešća metodologija mapiranja, koja je odgovarajuća i za ovaj Projekta, može se slikovito prikazati na sledeći način:

Slika 8: Dijagram procene rizika od zainteresovanih strana

Lista zainteresovnih strana je promenljiva i mora biti redovno revidovana i inovirana tokom čitavog ciklusa Projekta. Rizik povezan sa svakom od grupa biće procenjivan povremeno, ali ne ređe nego [to se prelazi sa jedne faze na drugu npr kadas e prelazi sa glavne do yavne ESIA faye, ili sa faye projektocanaj na fazu izvodjenja. Ukoliko se tokom tog perioda promeni ravnoteža između interesas određene grupe i rizika koji uticaj te grupe može imati na projekat u poređenju sa osnovnom procenom, treba rizik dalje proceniti i ulti adekvatne mere ublažavanja u smislu prilagođavanja uključivanja zainteresovanih strana spram izvršenih procena.

5.2 Analiza zainteresovanih strana

Efikasno planiranje isključivo je nastavak pravilne identifikacije zainteresovanih strana i njihove veze sa Projektom. Dalje je potrebno razumeti njihove prioritete.

Ne utiču sve okolnosti jednakost sve zainteresovane strane imajući u vidu subjektivne ili objektivne faktore. Koji god da su faktori svi su oni primenjeni na matriocu procene rizika što za rezultat ima identifikaciju grupa na osnovu njihove veze sa Projektom (videti tabelu 7, 8 i 9). Razumevanje veze zainteresovanih strana sa Projektom pomaže prilikom identifikacije ključnih ciljeva angažovanja.

Tabela 7: Republički nivo

Grupa
Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture
Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine
Ministarstvo zdravlja
Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja
Ministarstvo energetike i rudarstva

Tabela 8: Zainteresovne strane ana regionalnom i lokalnom nivou

Grupa
Opština Merošina
Opština Prokuplje
Opštinska odeljenja za urbanizam i planiranje (na nivou obe opštine)

Grupa
Gradsko uprava grada Niša za ekonomiju, održivi razvoj i životnu sredinu

Tabela 9:Lista eksternih zainteresovanih strana koji utiču na projekta, položaj trase i izgradnju

Grupa
Centar za deminiranje
JP Emisiona tehnika i veze
JP EMS
JP Železnice infrastruktura
JKP Hammeum
JKP Naisus
JE Direkcija za izgradnju Prokupja
JP za urbanizam i prostorno planiranje
JP Pošta
JP putevi Srbije
JP Meterorološki institute
JP Seismološki zavod
Republički zavod za zaštitu spomenika culture
Zavod za statistiku Republike Srbije

Tabela 10: Stanovništvo i privrednici pod uticajem

Grupe
Opština Merošina
Vlasnici zemljišta sa ili bez formalnog prava koje je potrebno za Projekat u okviru sledećih katastarskih opština
Gradište
Brest
Merošina
Balićevac
Arbanasce
Jug Bogdanovac
Vlasnici sa i bez formalnog prava na objektima potrebnih za Projekat
Formalni i neformalni zakupci u objektima
Privrednici zanteresovani za koristi od Projekta
Projektom pogodeno stanovništvo koje živi u naseljima pod direktim uticajem ili neposredno pored položaja trase i predela pod uticajem projekta
Rezidenti i nerezidenti koji koriste predeo pod uticajem projekta u rekreativne svrhe
Korisnici puta (dnevni, česti i povremeni)
Uruženje Roma
Žene
Stariji /PEnzioneri

Grupe		
Opština Merošina		
NAseљa i zajednice koje imaju direktnu korist od PProjekta		
Poljoprivrednici		
Proizvođači višanja		
Obrazovne ustanove (školske i predškolske)		
Biznisi u opštini		
ERGOMADE		
Crveni krst		
Zdravstvene ustanove		
Opština Prokuplje		
Vlasnici sa i bez formalnog prava na zemljištu koje je potrebno za Projekat u okviru sledećih katastarskih opština:		
Nova Božurna	Jugbogdanovac	Donja Konjusa
Đurovac	Lepaja	Kondzelj
Donja Stražava	Balićevac	Bresnici
Prokuplje Grad	Merosina	Prekadin
Prokuplje	Brest	Drenovac
Gubetin	Donje Tocare	Mala Plana
Potočić	Tulare	Gradiste
Donja Konjuša	Vica	Toponica
Djukovac	Bela Voda	Pojate
Balajnac		
Formalni i neformalni vlasnici imovine i objekata potrebnih za PProjekat		
Poljoprivrednici		
Prozvođači višanja i prodavci na veliko		
Privredni subjekti u opštini:		
“Leoni Wiring system”		
“Hissar”		
“Prokupac”		
“Milan Toplica”		
Dve mini hidrocentrale		

Tabela 11: Ostale zainteresovane strane

Grupe
Nevladine organizacije
Mass Media Radio Srce, Topličke novine, TV Most
Turističke organizacije
Potencijalni izvođači
Potencijalni nadzor nad izvođenjem radova
Bilo koji budući nadzor nad implementacijom Planova upravljanja životnom sredinom (ukoliko takvog nadzora bude)
Stakeholder Group(s)
Finansijske institucije (nacionalne ili internacionalne) koje obezbeđuju sredstva za finansiranje ovo Projekta

6. UKLJUČIVANJE ZAINTERESOVANIH STRANA I PROGRAM OBJAVLJIVANJA INFORMACIJA

Program uključivanja zainteresovanih strana i objavljivanja informacija predviđa jasan plana aktivnosti, rokova i odgovornosti kako bi se obezbedio najviši nivo uključivanja za sve relevantne zainteresovane strane.

Inicijalni program dat je u ovom poglavlju koji će se primanjivati na sve prostale faze projekta

Ostatk projektnog ciklusa se satoji od sledećeg:

- Završna faza ESIA i javno objavljivanje (iu skladu sa nacionalnim i standardima EBRD-a) – ova faza uključuje objavljivanje nacrt dokumenta uključujući Okvir Politike Raseljavanja kao i ovaj SEP,
- Konsultacije na nacrt ESIA, RPF and SEP,
- Obkavljivanje konačnih dokumenata.
- Fazu izgradnje, i
- Fazu upotrebe.

Dodatno, RPF za ovaj Projekat uspostavlja principe kako da se identifikuju zanteresovane strane koje su pod direktnim uticajem od pribavljanja zemljišta i postupka njegovog pribavljanja. Dalje, document prevodi da ukoliko nakon skrininga postoji potreba za pripremom odgovorajućeg alata za zaštitu socijalnih aspekata RAPa,takov document će imati sopstvene zahteve u pogledu uključivanja,, konsultacija i njegovog objavljivanja.

B r	Aktivnost	Zaintereso vane strane	Rok i učestalost	Odgovornost	Komunikacija/Mediji	Mogućnost dostavljanja komentara
	ESIA Faza koja prethodi izvođenju radova Završna faza i objava					
1	Obaveštenje zainteresovanim stranama o nacrtu ESIA paketu informacija PAket ESIA informacija sadrži : sve EIAs, Netehnički sažetak i SEP uključujući odreženi mehanizam za pritužbe ,RPF i Ekološki i socijalni akcioni plan (ESAP).	SVI	Biće određeno nakon odobrenja od strane EIB-a	JP PUTEVI SRBIJE MGSI	<p>Za objavu:</p> <p>Obaveštenje na internet stranicama JP PUTEVI SRBIJE , MGSI, Opštine Merošina i Opštine Prokuplje , na javnim mestima i ustanovama opština pod uticajem</p> <p>Masovni mediji (lokalne novine , TV, radio, socijalni mediji).</p> <p>Informacije će biti objavljivane na srpskom jeziku i dvojezично engleski srpski na zvaničnoim internet stranama.</p> <p>Za ESIA paket :</p> <p>Website of PERS and MoCTI</p> <p>Javni poziv u štampanim medijima</p> <p>Internet stranica opštine Merošina i Prokuplje</p> <p>Štampane kopije ćebiti dostupne u opštini Merošina i Prokuplje kao i u protorijama JP PUtevi Srbije u Beogradu</p> <p>Sve informacije će biti na raspolaganju na srpskom i engleskom jeziku.</p>	<p>Rok za dostavu komentara najmanje 60 dana nakon dana objave dokumenata</p> <p>Pitanja i komentari putem internet stranice JP PUtevi Srbije i MGSI</p> <p>Odgovori putem zvanične korespondencije , elektronske pošte ili mehanizma za repšavanje po pritužbama</p>
2	Obavestite zainteresovane strane o početku procesa izдавanja građevinskih dozvola i pružite mogućnosti za komentare. Otkrijte odluku i relevantnu dokumentaciju o objektu	Javnost Nadležne ustanove i organizacije	TBD	JP Putevi Srbije MGSI	<p>Javno obaveštenje i službena korespondencija od strane nadležnih organa i organizacija.</p> <p>Obaveštenja na veb stranicama nadležnih opština</p> <p>Inverstitor objavljuje podatke o pribaljenoj građevinskoj dozvoli lokalno</p>	<p>Upiti i komentari putem internet stranica JP PUtevi Srbije i MGSI .</p> <p>Odgovori putem zvanične korespondencije i, e-mailova ili Centra.</p>

No	Activity	Stakeholders	Timing	Responsibility	Communication/ Media tool	Opportunity for Stakeholder Comment
Pripremna faza Pribavljanje zemljišta i raseljavanje						
1.	Implementirati uključenje javnosti i objavu informacija za posebne grupe pod uticajem Projekta kako je to predviđeno u RPF-u. Ovo uključuje ali nije ograničeno na <ul style="list-style-type: none"> • objavljivanje dokumenata koji su deo paketa ESIA Javne konsultacije i objava RPF-a Razgovori u focus grupama sa ženama 	Osobe pogodene projektom da li kroz pribavljanje zemljišta ili raseljavanjem u okviru koridora uticaja Posebni napor da se uključi najmanje 50% svih žena ili žena kao članova domaćinstava Nadležni predstavnici opština	TBD	JP putevi Srbije MGSI	Obaveštenja i novosti na internet stranicama JP Putevi Srbije i MGSI, opštinama Prokuplje i Merošina Direktni i individualni pozivi poslati na adrese JAVNI ozivi i obaveštenja Oglasne table u internet stranice Štampane kopije dostupne u direkciji JP Putevi Srbije, Bulevar Kralja Aleksandra 282 i u opštinama Prokuplje i Merošina	Upiti, izjave, primedbe, komentare direktno na sastancima i / ili preko e-pošte JP PUTEVA SRBIJE koja je naznačena u pozivu kao kontakt osoba za informacije. Žalbeni mehanizam
2	Uključenje zainteresovanih strana prilikom pripremem RAP-a	Svi	TBD	JP Putevi Srbije	Socijalna anketa svih pogodjenih domaćinstava Javna objava nacrta RAP-a	Upiti, izjave, primedbe, komentare direktno na sastancima i / ili preko e-pošte JP PUTEVA SRBIJE koja je naznačena u pozivu kao kontakt osoba za informacije. Žalbeni mehanizam

6.3 IZGRADNJA

Tokom izvođenja radova najznačanije je ustanoviti ko od zainteresovanih strana može biti pod uticajem usled izgradnje obavetiti lokalne zainteresovane strane o aktivnostima tokom izgradnje ai izmena u rasporedu . Treba težiti brzim odgovorima u postupku rešavanja po pritužbama

Br	Aktivnost	Zainteresovane strane	Kada?	Odgovornost	Način komunikacije/ Medijska alatka	Mogućnosti za dostavu komentara zainteresovane strane
	Faza izgradnje					
1.	Objaviti informacije o planiranim aktivnostima tokom izgradnje	Zajednice pod uticajem , Projektom pogođene osobe (npr. Vlasnici zemlje, ranjive grupe), Javnost	Najmanje 2 meseca pre početka izgradnje	Izvođač i Investitor	Izvođačeva internet stranica, zvanična korespondencija, masovni mediji, lokalne oglasne table i u protorijama opština Internet strana Investitora Lice zaduženo za odnose sa javnošću kod Izvođača	Žalbeni mehanizam Izvođačev službenik za pritužbe i odnose s javnošću
2	Informisati zainteresovane strane o svakom projektu ili građevinskim aktivnostima koje mogu uticati na njih (na primer, obavestiti zainteresovane strane o zatvaranju puteva i preusmeravanju i bilo kakvim poremećajima u saobraćaju, rasporedu izgradnje	Korisnici puta, PAPs, zajednice pod utocajem, predstavnici privatnog i javnog sektora pod uticajem fizičkog otiska projekta Nadležne lokali i regionalni predstavnici vlasti Javnost	Od početka izvođenja radova u redovnim intervalima kako bi se zainteresovane strane navikle da su i dostupne informacije	Izvođač	Izvođač Lokalni predstavnici vlasti u skladu sa potrebama	Žalbeni mehanizam Izvođačev službenik za pritužbe i odnose s javnošću Putem izvođačevog e-maila i telefona Putem informacionih bokseva koji će biti instalirani u blizini gradilišta U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom
3	Informisati zainteresovane strane o planu nabavke za lokalna dobra i usluge	Korisnici puta, PAPs, zajednice pod utocajem, predstavnici privatnog i javnog sektora pod uticajem fizičkog otiska	Počev od poletka izvođenja radova	Izvođač	Izvođačeva internet stranica, zvanična korespondencija, masovni mediji, lokalne oglasne table i u protorijama opština	Izvođačeva interent strana

		projekta Nadležne lokalni i regionalni predstavnici vlasti Javnost local/regional/national authorities, General public			Internet strana Investitora Lice zaduženo za odnose sa javnošću kod Izvođača	
4	Informirati zainteresovane strane o mogućim prilikama za lokalno zapošljavanje	PAPs, javnost lokalno stanovništvo	Nakon potpisivanja ugovora i tokom perioda mobilizacije obavezno a kasnije po potrebi	Izvođač Lokalni zavod za zapošljavanje	Izvođačeva internet stranica, zvanična korespondencija, masovni mediji, lokalne oglasne table i prostorije opština Investitorova internet strana Lokalni zavod za zapošljavanje	Putem Izvođačeve internet strane Putem izvođačevog službenika za kontakt sa javnošću
5	Objaviti informacije o performansama projekta u domenu zaštite životne sredine i socijalnog aspekta	PAPs, Javnost	Polugodišnje	Izvođač	Izvođačeva internet strana	Žalbeni mehanizam Putem izvođačevog službenika za kontakt sa javnošću Putem za to namenjenog e-maila i telefona
6	Implementirati uključenje zainteresovanih strana i objavu aktivnosti za specifcne grupe kako je to naznačeno u RPF-u	PAPs	TBD Relevantne aktivnosti u period izradnje treba da budu blagovremeno planirane		Masovni mediji Izvođačeva internet strana Direktni sastanci sa PAPsovima	

B r	Aktivnost	Zainteresovane strane	Kada?	Odgovornost	Način komunikacije/ Medijska alatka	Mogućnosti za dostavu komentara zainteresovane strane
	Faza upotrebe puta					
1.	Objavljivati informacije o prelasku odgovornosti sa Izvođača radova na Upravljača puta	Pogidjene zajednice PAPs Javnost Korisnici puta	Najmanje dva meseca pre preuzimanja radova od strane Investitora	Izvođač i Investitor kao upravljač puta	Internet stranica Izvođača radova, zvanična korespondencija, mas mediji, lokalne oglasne table i oglasni proctor u općinama Investitorova internet stranica. Izvođačev Službenik za odnose sa javnošću.	Žalbeni mehanizam Izvođačev službenik za odnose sa javnošću i pritužbe
2	Informistai zainteresovane strane o bilo kakvoj aktivnosti u toku upotrebe puta koja može imati uticaj na njih (npr. Obaveštenje o zatvaraju deonica puta, zastojima nap utu eventualnim nezgodama i slično	Korisnici puta, lokalne, regionalne i nacionalni organi vlasti Javnost	Od puštanja puta u saobraćaj i nadalje	Upravljač puta	Masovni mediji Znaovi na putu VMS Internet stranica upravljača puta	U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom
3	Ažurirati informacije o zainteresovanim stranama	Korisnici puta PAPs, lokalne zajednice, javni i privatni privrednici pod uticajem fitičkog otiska projekta Relevantni lokalni, regionalni i nacionalni organi vlasti Javnost	Od početka izvođenja radova	Izvođač	Izvođačeva internet strana, zvanična korespondencija, masovni mediji, lokalne oglasne table i protorije opština Investitorova internet strana	U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom

4	Redovno objavljivati planove aktivnosti u urgentnim situacijama	Javnost	U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom	Upravljač puta	Masovni mediji Internet stranica upravljača puta	U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom
5	Bezbednost saobraćaja i obaveštenje o nebezbednim lokacijama naputu naročito o crnim tačkama	Korisnici puta Opšta javnost Nadležni organi	U odgovarajućim intervalima	Upravljač puta	Masovni mediji Internet stranica upravljača puta	Putem internet stranice upravljača puta
6	Objavljivati informacije o stanju na putevima (sezonski)	Korisnici puta Javnost	U odgovarajućim intervalima	Upravljač puta	Masovni mediji Internet stranica upravljača puta	Žalbeni mehanizam Putem telefona i elektronske adrese
7	Brojanje saobraćaja i monitoring ostalih vrednosti na javnom putu	Korisnici puta Javnost	U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom	U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom	Masovni mediji Internet stranica upravljača puta	Putem za to određenog telefona i elektronske adrese
8	Obaveštenje o naplatnim stanicama i ceni putarine	Korisnici puta Javnost	U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom	Upravljač puta	Masovni mediji Internet stranica upravljača puta	V Putem za to određenog telefona i elektronske adrese

7. MEHANIZAM ZA REŠAVANJE PO PRITUŽBAMA

Nacionalni okvir koji se bavi pitanjem žalbi je uopšteno rečeno veoma jak i kompatibilan sa pravilima Međunarodnih finansijskih institucija. Poštjući već postojeće žalbene forume i nadležnosti raspoložive u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, a kako bi se u potpunosti uskladili sa pravilima Međunarodnih finansijskih institucija u domenu raseljavanja, biće osmišljen poseban mehanizam za rešavanje žalbi na nivou Projekta (Žalbeni Mehanizam). Uzimajući u obzir vrstu potencijalnih utocaja, Projekat će imati jedan Centralnu kancelariju za odgovore na pritužbe (u daljem tekstu: Centar), na nivou promoter Projekta, naime JP Puteva Srbije. Ovo telo će služiti jednakako kao centar za informisanje o projektu i žalbeni mehanizam. Ovaj Centar će biti nadležan za sve aktivnosti u okviru Projekta i obe lokalne zajednice pod uticajem projekta, kroz ESIA Fazu, fazu izgradnje i upotrebe.

Tokom izvođenja radova, izvođač radova će, u skladu sa zahtevim nacionalnog prava, odredaba ugovora o izvođenju radova, dodeliti ulogu Službenika za prijem pritužbi kako bi dopunio postojeći mehanizam za pritužbe. Centar i izvođačev službenik za pritužbe će sarađivati i izveštavati kroz zajednički polugodišnji izveštaj na način kako je to objašnjeno u ovom dokumentu.

Centar će biti nadležan za sve aktivnosti u okviru Projekta koje se tiču lokalne zajednice koje se sprovode na pojedinim deonicama.

Centar će biti odgovoran da prima i odgovara na pritužbe i komentare sledećih grupa:

- Osoba direktno pogođenih projektom uključujući uticaj od eksproprijacije, raseljavanja i mera rehabilitacije,
- Stanovnici zainteresovani ili pogođeni projektom koji žive u pogođenim opštinama.

Centar će biti osnovan u ranoj fazi, kako bi upravljao i primereno odgovarao na pritužbe stanovnika koji žive u okviru područja pod uticajem Projekta tokom njegovih različitih faza. Biće jednakako nadležan da prima pritužbe u vezi sa trasiranjem, obuhvatom studija, eksproprijacijom, izgradnjom, upotreboom pita i zatvaranjem pod-projekata. Dodatno, ova procedura će pomoći da se poboljšaju i

rezultati socijalnog delovanja imajući u vidu da je broj i priroda primljenih priznjevi zapravo indicator za ocenu načina kada koji se Projekat vodi i odnosa zaposlenih i izvođača.

Centar će izdati razumljivu i jednostavnu brošuru/letak kao vodič, koji će sadržati ne manje od: jednostavni pregled uloge Centra, domen nadležnosti, detalje za kontakt, šematski prikaz pritužbenog toka, način podnošenja pritužbe (gde i kako).

Mehanizam uključuje nezavisni, nepristrasni mehanizam, koji neće ni na koji način sprečiti pristup sudskim ili administrativnim organima. Kroz SEP definisane ali i druge načine, Promoter projekta će informisati strane pod uticajem o žalbenom postupku i redovno izveštavati javnost o radu mehanizma poštujući lične podatke i okolnosti pojedinaca.

Formular za pritužbe dat je u Aneksu **Error! Reference source not found..**

8. MONITORING AKTIVNOSTI UKLJUČIVANJA ZAINTERESOVANIH STRANA

Tokom svih konsultacija, pitanja će biti postavljana kako bi dali naznaku o efektivnosti sastanaka i postupka uključivanja zainteresovanih strana. Ova ocean treba da bude značajna za prisutne ali treba da odgovori i na pitanje kako je vođen čitav process uključujući i sastanak odnosno da li je bio bez manipulacije, mešanja, prevare i zastrašivanja, i na bazi redovnih, značajnih, lako razumljivih informacija koje su dostupne u kulturološko odgovarajućem format. Opšti vodič za pripremu ovog upitnika dat je u tabeli ispod.

Tabela 12: Efikasnost uključivanja i primer upitnika za ocenu

Indikator	Primer pitanja koja mogu biti postavljena	Stopa ocene
Bez manipulacije ,mešanja, prinude i zastrašivanja	<p>Da li ste na bilo koji način bili zastrašeni ili prinuđeni tokom procesa konsultacija?</p> <p>Da li ste bili zastrašeni ili podstaknuti na bilo koji način da bi podržali Projekat?</p>	<p>H (više od 75% odgovora sa DA)</p> <p>M (između 35% i 75% odgovora DA)</p> <p>L (Imanje od 35% odgovora DA)</p>
Blagovremene i informacije od značaja	<p>Smatrate li da su vam pružene sve informacije od značaja u pripremi satsanka? Smatrati li da vam je u toku sastanka ostavljeno dovoljn ovremena za interpretaciju informacija i dostavu komentara? Smatrate li da ste imali dovoljno prilike da značajno utičete na opcije projektne dokumentacije u širem smislu (npr. Mere ublažavanja, izbor lokacije, polaganje trase, redosled koraka i vremenski plan ?</p>	<p>H (više od 75% odgovora sa DA)</p> <p>M (između 35% i 75% odgovora DA)</p> <p>L (Imanje od 35% odgovora DA)</p>
Prikladne, razumljive i lako dostupne informacije	<p>Da li smatrate da su informacije o kojimase razgovaralo tokom sastanka korisne? Da li smatrate da je materijal koji je podeljen/prikazan adekvatan i potpun, uključujući nacrte dokumenatcije i planova crteža u vezi sa Projektom? Smatrate li jasnim način na koji će vaši komentari biti uključeni u konačne verzije aproejktne dokumentacije , kao što je predlog mera ublažavanja, način podele koristi od projekta, i pitanje implementacije Do you think it is clear how your comments will be includ? Smatrate li da je konsultacija bila na prigodan način ? Nakon sastanka da li ste smatrali da ste u potpunosti razumeli na koji način će Proejkt uticati na vaš život?</p>	<p>H (više od 75% odgovora sa DA)</p> <p>M (između 35% i 75% odgovora DA)</p> <p>L (Imanje od 35% odgovora DA)</p>

Ovakva ocena je pokazatelj trenda tokom postupka i eventualnih nedostatka tokom implementacije ovog SEP-a. Samo pozitivna očekivanja će odrediti stepen adekvatnosti pristupa. Srednji ili nizak rezultat nakon određenog sastanka ili nakon određene faze će ukazati na neadekvatnost aktivnosti za uključenje i zahtevati korektivne mere. Promene mogu podrazumevati čitav niz izmena ali će najpre dati rezultate ukoliko se pažnja pridaje na obaveštenjima, moderatorima sastanaka, mestu i vremenu, terminologiji koja se koristi tokom sastanka i sl.

Aneks 1: Obrazac za pritužbe

Idejni Projekt i Studija opravdanosti sa ESIA za ozgradnju AUtoputa E-80 u Srbiji
(SEETO Route 7): od Niša preko Prokuplja do Pločnika

Delovodni broj::

Puno ime i prezime:

Kontakt (telefon, adresa, elektronska adresa):

Molim vas označite način na koji želite da se sa vama stupi u kontakt (poštom, telefonom, e-mail).

Poštom: Molimo vas naznačite punu adresu:

Telefonom: _____

Elektronskom poštom:

Opis događaja koji je dao povod za pritužbu- Šta se dogodilo? Gde se dogodilo? Kome se dogodilo? Kada se dogodilo? Glavne posledice događaja? Bilo koje druge informacije od značaja za rešavanje po pritužbi.

Kako biste želeli da se vaš slučaj reši?

Datum i mesto

Potpis